

Exam. Code : 103205

Subject Code : 1177

B.A./B.Sc. 5th Semester

ECONOMICS (Economics of Development)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— Candidates are required to attempt *five* questions, selecting at least **one** question from each section. The **fifth** question may be attempted from any section. All questions carry equal marks.

SECTION—A

1. Discuss in detail the characteristics of underdeveloped countries.
2. Critically examine the Lewis Model of unlimited supply of labour.

SECTION—B

3. Discuss in detail the Schumpeter's theory of economic growth.
4. Critically examine the Solow's model of long run growth.

SECTION—C

5. Critically examine the Rostow's stages of economic growth.
6. Discuss the theory of unbalanced growth. How is it superior to the balanced growth theory ?

SECTION—D

7. Explain how the role of planning is important for underdeveloped countries.
8. Discuss in detail the various sources of capital formation.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀ ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣਕੇ, ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨ। ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

ਭਾਗ-ੳ

1. ਅਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਕਿਰਤ ਦੀ ਅਸੀਮਤ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਲੂਈਸ ਮਾਡਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ਅ

3. ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸੁੰਪੀਟਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

4. ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸੋਲੇ ਦੇ ਮਾਡਲ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-ੲ

5. ਰੋਸਟੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪੜਾਵਾਂ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।
6. ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲੋਂ ਕਿਵੇਂ ਉੱਤਮ ਹੈ ?

ਭਾਗ-ਸ

7. ਇਹ ਸਮਝਾਉ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਕਿਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ?
8. ਪੂੰਜੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਵਿद्यार्थियों को प्रत्येक भाग में से कम से कम एक प्रश्न का चयन करते हुए, पांच प्रश्नों का प्रयास करना है। पांचवा प्रश्न किसी भी भाग में से किया जा सकता है। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

भाग—क

1. अविकसित देशों की विशेषताओं पर विस्तार से चर्चा करें।
2. श्रम की असीमित आपूर्ति के लुईस मॉडल का आलोचनात्मक रूप से परीक्षण करें।

भाग—ख

3. आर्थिक विकास के शूम्पीटर के सिद्धांत पर विस्तार से चर्चा करें।
4. लंबे समय के विकास के सोलो के मॉडल का आलोचनात्मक रूप से परीक्षण करें।

भाग—ग

5. रोस्टो के आर्थिक विकास के चरणों का आलोचनात्मक रूप से परीक्षण करें।
6. असंतुलित विकास के सिद्धांत पर चर्चा करें। यह संतुलित विकास के सिद्धांत से बेहतर कैसे हैं ?

भाग—घ

7. बताइए कि अविकसित देशों के लिए नियोजन की भूमिका किस तरह महत्वपूर्ण है ?
8. पूंजी निर्माण के विभिन्न स्रोतों पर विस्तार से चर्चा करें।